Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
TAMARA ĆAPETA
föredraget den 21 mars 2024[1]

Mål C-494/22 P

Europeiska kommissionen
mot

Republiken Tjeckien

”Överklagande – Europeiska unionens egna medel – Tull – Medlemsstaternas skyldigheter – Betalning till Europeiska kommissionen av belopp som motsvarar icke uppburna egna medel – Utredning av kringgåendet av bestämmelser om antidumpningstullar på ficktändare från Laos – Rapport från Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) – Talan grundad på obehörig vinst – Artiklarna 268 och 340 FEUF”

I. Inledning

1. Tredje gången gillt brukar man säga.

2. Förevarande mål utgör Republiken Tjeckiens tredje försök att vid unionsdomstolarna föra en tvist med Europeiska kommissionen angående skyldigheten att kreditera unionens egna medel. Nämnda medlemsstat har tidigare prövat att först väcka en talan om ogiltigförklaring (av kommissionens skrivelse med anmodan om betalning) enligt artikel 263 FEUF,[2] och därefter en passivitetstalan (grundad på kommissionens underlåtenhet att väcka talan om fördragsbrott mot den) enligt artikel 265 FEUF.[3]

3. I sin vägledande dom i målet Republiken Tjeckien/kommissionen[4] fann EU-domstolen nämligen att det inte är möjligt att väcka talan om ogiltigförklaring när en medlemsstat inte delar kommissionens ståndpunkt i fråga om dess skyldigheter vad gäller egna medel och att kommissionen inte heller kan anses vara skyldig att väcka talan om fördragsbrott. Däremot har medlemsstaten rätt att begära ersättning på grund av att unionen gjort en obehörig vinst och i detta syfte väcka talan vid tribunalen.

1 Originalspråk: engelska.

2 Se beslut av den 28 juni 2018, Republiken Tjeckien/kommissionen (T-147/15, ej publicerat, EU:T:2018:395), varigenom tribunalen fann att talan inte kunde tas upp till sakprövning. Efter överklagande av Republiken Tjeckien bekräftade EU-domstolen att tribunalen hade gjort en riktig bedömning, varför den ogillade överklagandet i sin dom av den 9 juli 2020, Republiken Tjeckien/kommissionen (C-575/18 P, EU:C:2020:530).

3 Se beslut av den 30 september 2020, Republiken Tjeckien/kommissionen (T-13/19, ej publicerat, EU:T:2020:455), varigenom Republiken Tjeckien återkallade sin talan.

4 Se dom av den 9 juli 2020 (C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkterna 52–84).

4. I praktiken måste därför en medlemsstat kreditera det omtvistade beloppet av unionens egna medel på kommissionens konto för att undvika att behöva betala dröjsmålsränta om den skulle förlora tvisten. Medlemsstaten kan sedan, när den kräver återbetalning av detta belopp genom en talan grundad på att Europeiska unionen gjort en obehörig vinst, visa att kommissionen hade fel.

5. Republiken Tjeckien har gjort just detta. Nu när de processuella hindren har övervunnits är den sakfråga som EU-domstolen har att ta ställning till, inom ramen för förevarande överklagande, frågan huruvida det är nämnda medlemsstat eller kommissionen som har tolkat unionens budgetregler på ett korrekt sätt.

6. I sin dom av den 11 maj 2022, Republiken Tjeckien/kommissionen (T-151/20, EU:T:2022:281) (nedan kallad den överklagade domen) biföll tribunalen delvis Republiken Tjeckiens talan om en obehörig vinst. Tribunalen fann i huvudsak att Republiken Tjeckien kunde befrias från sin skyldighet att ställa vissa belopp som visat sig omöjliga att driva in till förfogande som egna medel och att den hade rätt att vänta på att Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (nedan kallad Olaf)[5] översände en rapport innan den vidtog nödvändiga åtgärder för att bokföra dessa belopp i de ifrågavarande räkenskaperna.

7. I sitt överklagande har kommissionen gjort gällande att Republiken Tjeckien enligt unionsrätten var skyldig att betala hela det omtvistade beloppet och att unionen inte har gjort någon obehörig vinst.

8. Förevarande mål ger således upphov till viktiga principiella och praktiska frågor om medlemsstaternas skyldigheter enligt unionsrätten avseende unionens egna medel. Det finns i allt väsentligt två huvudfrågor. Den första kräver en tolkning av relevant unionslagstiftning för att fastställa huruvida den omständigheten att en medlemsstat har krediterat räkenskaperna för sent utgör hinder för att denna medlemsstat befrias från sin skyldighet att ställa egna medel till förfogande. Den andra frågan gäller huruvida Republiken Tjeckien under de särskilda omständigheter som föreligger i förevarande mål fastställde och bokförde unionens anspråk för sent på grund av att den inväntade Olafs rapport.

II. Bakgrund

A. Systemet med unionens egna medel och relevant unionsrätt

9. Europeiska unionen vilar på en balanserad budget som främst finansieras med egna medel. Unionens egna medel är i huvudsak inkomster som automatiskt tillfaller unionens budget, utan att medlemsstaternas myndigheter behöver fatta några ytterligare beslut.[6]

[5] Olaf är en tjänst eller avdelning inom kommissionen. Den inrättades år 1999 i syfte att förstärka kampen mot bedrägeri och annan olaglig verksamhet som skadar unionens ekonomiska intressen. Se särskilt artiklarna 1 och 2 samt skälen 1–4 i kommissionens beslut 1999/352/EG, EKSG, Euratom av den 28 april 1999 om inrättande av en europeisk byrå för bedrägeribekämpning (Olaf) (EGT L 136, 1999, s. 20).

[6] Europeiska kommissionen, *European Union Public Finance*, 4:e upplagan, Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, Luxemburg, 2008, s. 135.

10. Det finns flera typer av unionens egna medel, däribland traditionella egna medel, vilka huvudsakligen härrör från tullar på produkter som importeras från tredjeland.[7] Traditionella egna medel utgör en direkt inkomstkälla för unionen som inte är beroende av bidrag från medlemsstaterna.[8] De definieras helt av unionslagstiftaren[9] och medlemsstaternas skyldigheter vid uppbörd och överföring av dessa medel är av rent teknisk beskaffenhet.[10]

11. Eftersom Europeiska unionen inte har några egna skatteuppbördsmyndigheter måste emellertid medlemsstaterna uppbära tullarna och överföra dem (”ställa dem till förfogande” med unionsrättslig terminologi) till unionens budget genom att sätta in dem på ett konto i kommissionens namn (varvid de får behålla en viss procentandel för uppbördskostnader).

12. Kort sagt är traditionella egna medel således unionens pengar, men unionen måste förlita sig på medlemsstaterna för att få in dem.

13. Systemet för unionens egna medel regleras följaktligen av ett särskilt unionsrättsligt ramverk[11] som är centralt i förevarande mål. Inom ramen för detta system har medlemsstaterna ingen handlingsfrihet, utan måste ställa egna medel till förfogande i enlighet med de regler (inklusive tidsfrister) som föreskrivs i unionslagstiftningen avseende unionens egna medel.[12]

14. I förevarande mål är det besluten 2000/597[13] och 2007/436[14], jämte förordning nr 1150/2000[15], som är av relevans.

[7] De övriga kategorierna av unionens egna medel baseras på mervärdesskatt (moms), bruttonationalinkomst (BNI) och icke-materialutnyttjat plastförpackningsavfall (som infördes år 2021).

[8] Traditionella egna medel stod för omkring 16 procent av intäkterna från egna medel under år 2022, vilket motsvarade 23,5 miljarder euro. Se Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och revisionsrätten, Europeiska unionens konsoliderade årsredovisning för budgetåret 2022, COM(2023) 391 final av den 28 juni 2023, avsnitt 5.1, s. 25, samt punkt 3.6.1, s. 149 [i avsnittet Rapporter om budgetgenomförandet och förklarande noter i samma meddelande].

[9] Alltsedan antagandet av rådets beslut 70/243/EKSG, EEG, Euratom av den 21 april 1970 om ersättandet av medlemsstaternas ekonomiska bidrag med gemenskapernas egna medel (EGT L 94, 1970, s. 19).

[10] Se förslag till avgörande av generaladvokat Geelhoed i målet kommissionen/Danmark (C-392/02, EU:C:2005:142, punkt 11). Se även förslag till avgörande av generaladvokat Ruiz-Jarabo Colomer i de förenade målen kommissionen/Finland m.fl. (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 och C-239/06, EU:C:2009:67, punkt 72, fotnot 39), där det konstateras att tullarna ”illustrativt [kom] att benämnas ’traditionella’ egna medel eller egna medel ’i egentlig mening’, eftersom uttagen av dem sker uteslutande som en följd av [unionspolitiken] och inte till följd av medlemsstaternas vilja”.

[11] Under årens lopp har rådet antagit beslut med bestämmelser om systemet för egna medel som, på grundval av vad som numera är artikel 311 tredje stycket FEUF, måste godkännas av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser. Dessa beslut genomförs genom förordningar som rådet antar med Europaparlamentets godkännande i enlighet med artikel 311 fjärde stycket FEUF eller efter att ha hört Europaparlamentet och revisionsrätten i enlighet med artikel 322.2 FEUF.

[12] I dom av den 9 juli 2020, Republiken Tjeckien/kommissionen (C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 62), och dom av den 8 mars 2022, kommissionen/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 345), underströk EU-domstolen att det ankommer på medlemsstaterna att administrera systemet för unionens egna medel och att skyldigheterna att uppbära, fastställa och ställa egna medel till förfogande åligger medlemsstaterna direkt enligt unionslagstiftningen avseende unionens egna medel.

[13] Rådets beslut 2000/597/EG, Euratom av den 29 september 2000 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EGT L 253, 2000, s. 42).

[14] Rådets beslut 2007/436/EG, Euratom av den 7 juni 2007 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EUT L 163, 2007, s. 17).

[15] Rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförande av [beslut 2007/436] om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 130, 2000, s. 1), i dess lydelse vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna enligt rådets förordning (EG, Euratom) 2028/2004 av den 16 november 2004 (EUT L 352, 2004, s. 1) och rådets förordning (EG, Euratom) nr 105/2009 av den 26 januari 2009 (EUT L 36, 2009, s. 1). Förordning nr 1150/2000 upphävdes senare genom rådets förordning (EU, Euratom) nr 609/2014 av den 26 maj 2014 om metoder och förfaranden för tillhandahållande av traditionella, momsbaserade egna medel och BNI-baserade egna medel samt åtgärder för att möta likviditetsbehov (EUT L 168, 2014, s. 39), senast ändrad genom rådets förordning (EU, Euratom) 2022/615 av den 5 april 2022 för att förbättra förutsägbarheten för medlemsstaterna och förtydliga förfarandena för tvistlösning när traditionella, momsbaserade och BNI-baserade egna medel tillhandahålls (EUT L 115, 2022, s. 51).

15. Förordning nr 1150/2000 innehåller bestämmelser om hur unionens egna medel ska tillhandahållas kommissionen. Detta ska ske i tre steg. Först ska medlemsstaterna *fastställa unionens anspråk*, vilket regleras i artikel 2 i nämnda förordning. Därefter ska medlemsstaterna *bokföra dessa anspråk* i räkenskaperna i enlighet med artikel 6 i samma förordning. Slutligen ska medlemsstaterna, enligt artiklarna 9 och 10 i förordningen, *ställa det fastställda beloppet till kommissionens förfogande* genom att kreditera ett belopp som motsvarar dessa anspråk på kommissionens konto.

16. Vad gäller fastställandet av anspråken, görs det i artikel 2.1 i förordning nr 1150/2000 en koppling till unionens tullagstiftning. I denna artikel föreskrivs att unionens anspråk på traditionella egna medel ska anses fastställda ”så snart som villkoren i tullföreskrifterna uppfyllts i fråga om bokföring av anspråksbeloppet och underrättelse till den betalningsskyldige om beloppet”. [16] Enligt artikel 2.2 i nämnda förordning ska fastställandet anses ha skett ”dagen för bokföring enligt tullföreskrifterna”.

17. Vad beträffar bokföringen av anspråken, ska medlemsstaterna enligt artikel 6.1 i förordning nr 1150/2000 föra särskilda räkenskaper över egna medel. [17] Enligt artikel 6.3 i nämnda förordning ska medlemsstaterna, inom den angivna tidsfristen, [18] bokföra traditionella egna medel på ett av två konton. I normala situationer, nämligen när medlemsstaterna har uppburit fastställda belopp eller säkerhet har ställts av gäldenären, ska de bokföra anspråken i de ordinarie räkenskaperna, kallade ”A-räkenskaperna”. Om beloppen inte har uppburits från gäldenären och ingen säkerhet har ställts, samt när det har rests invändningar mot garanterade belopp och dessa anspråk kan komma att förändras, ska medlemsstaterna emellertid ange unionens anspråk i särskilda räkenskaper, kallade ”B-räkenskaperna”.

18. Vad beträffar att ställa egna medel till kommissionens förfogande föreskrivs det i artikel 9.1 i förordning nr 1150/2000 att varje medlemsstat i enlighet med förfarandet i artikel 10 ska kreditera egna medel på det konto som för detta syfte öppnats i kommissionens namn. I enlighet med artikel 10.1 i nämnda förordning ska de egna medel som redovisats i A-räkenskaperna, efter avdrag för uppbördskostnader, krediteras kommissionens konto inom en tidsfrist grundad på när anspråket fastställdes, medan de egna medel som redovisats i B-räkenskaperna ska krediteras inom en tidsfrist grundad på när dessa anspråk uppbars. Enligt artikel 11 i samma förordning medför varje försening med att ställa egna medel till kommissionens förfogande att ränta ska betalas.

19. I artikel 17.1 i förordning nr 1150/2000 föreskrivs att medlemsstaterna ska ”vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att det belopp som motsvarar de enligt artikel 2 fastställda anspråken tillhandahålls kommissionen enligt denna förordning”.

[16] I artikel 217.1 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, 1992, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) (nedan kallad tullkodexen), i dess lydelse vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna, föreskrevs följande: ”Varje belopp avseende importtullar eller exporttullar som kommer från en tullskuld, nedan kallat *tullbelopp*, skall av tullmyndigheterna beräknas så snart de fått nödvändiga uppgifter och föras in i räkenskaperna eller något annat likvärdigt medium (bokföring).” Denna förordning upphävdes senare genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 2013, s. 1), som innehåller liknande bestämmelser i detta avseende (se artiklarna 101.1 och 104.1 däri).

[17] I skäl 11 i förordning nr 1150/2000 föreskrivs följande: ”Särskilda räkenskaper bör föras för tillgodohavanden som inte har uppburits. Dessa räkenskaper samt en kvartalsrapport för dessa räkenskaper bör möjliggöra för kommissionen att mer noggrant övervaka medlemsstaternas åtgärder för att uppbära egna medel, särskilt sådana egna medel som äventyras genom bedrägeri eller andra oegentligheter.”

[18] ”senast den första arbetsdagen efter den nittonde dagen i den andra månad som följer efter den månad under vilken anspråket fastställs”.

20. När det gäller anspråk som bokförts i B-räkenskaperna föreskrivs det emellertid i artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000, i den lydelse som var tillämplig vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna, att medlemsstaterna ska ”fritas från skyldigheten att ställa belopp som motsvarar fastställda anspråk till kommissionens förfogande om de visar sig vara omöjliga att uppbära på grund av a) force majeure, eller b) andra skäl som inte kan tillskrivas medlemsstaterna”.

21. Enligt artikel 17.2 i nämnda förordning ska fastställda anspråk vidare anses omöjliga att uppbära ”senast fem år efter det att beloppet har fastställts i enlighet med artikel 2” eller, vid ett överklagande, från det att ett slutligt avgörande i ärendet har meddelats eller offentliggjorts. Belopp som förklarats eller bedömts omöjliga att uppbära ska slutgiltigt avföras från B-räkenskaperna. [19]

22. I enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 17.3 och 17.4 i förordning nr 1150/2000 ska medlemsstaterna förse kommissionen med information om de belopp som anses omöjliga att uppbära överstiger 50 000 euro (ofta benämnda avskrivningsmeddelanden). Kommissionen ska därefter lämna sina synpunkter i syfte att bedöma medlemsstatens motivering till att den ska fritas från sin skyldighet i enlighet med artikel 17.2, vilket skedde i detta fall.

B. Händelser som ledde till förfarandet vid tribunalen

23. Detta mål har föranletts av en tvist mellan Republiken Tjeckien och kommissionen angående huruvida denna medlemsstat, på grund av att den inväntade information från Olaf, fastställde vissa belopp som motsvarade unionens egna medel för sent. Nedan följer en redogörelse för de händelser som ledde till förevarande mål.

24. År 2001 införde Europeiska unionen antidumpningstullar på ficktändare från Kina. [20] Till följd av detta gjordes ansträngningar för att kringgå dessa tullbestämmelser och försök gjordes att importera tändare till Europeiska unionen med falsk ursprungsdeklaration från ett antal länder i Sydostasien, däribland Laos, i strid med unionsrätten.

25. Baide Lighter Industry (LAO) Co., Ltd är ett företag i Laos som importerade ficktändare till Europeiska unionen genom sitt europeiska företag, Baide International (Europe) s.r.o., i Prag (Republiken Tjeckien). Jag kommer nedan att gemensamt kalla dessa företag Baide.

26. Den 22 mars 2006 upprättade de tjeckiska myndigheterna en riskprofil (nedan kallad riskprofilen), som visade att det fanns skälig anledning att misstänka att tullagstiftningen hade kringgåtts i samband med import av tändare, och föreskrev interna kontroller.

27. Den 13 april 2006 skickade de tjeckiska myndigheterna en skrivelse till Olaf som innehöll uppgifter om fall av import av tändare och indikerade att det förelåg misstankar om att ett antal företag, inklusive Baide, hade gjort sig skyldiga till bedrägeri.

28. Den 28 augusti 2006 inledde de tjeckiska myndigheterna en utredning avseende Baide.

[19] Se artikel 17.2 femte stycket i förordning nr 1150/2000.

[20] Det rörde sig om ej påfyllningsbara och påfyllningsbara gasficktändare med tändsten. Se rådets förordning (EG) nr 1824/2001 av den 12 september 2001 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av ej påfyllningsbara gasficktändare med tändsten med ursprung i Folkrepubliken Kina avsända från eller med ursprung i Taiwan och på import av vissa påfyllningsbara ficktändare med tändsten med ursprung i Folkrepubliken Kina avsända från eller med ursprung i Taiwan (EGT L 248, 2001, s. 1).

29. Den 2 november 2006 uppdaterade de tjeckiska myndigheterna riskprofilen.

30. Den 20 december 2006 inledde Olaf en utredning avseende importen av tändare från Laos under perioden 2004–2006.

31. Den 30 april 2007 upprättade Olaf en ansökan om ömsesidigt bistånd, vilken skickades till medlemsstaterna för att uppmärksamma dem på det misstänkta bedrägeriet och begära ytterligare upplysningar.

32. Den 2–26 november 2007 reste en EU-delegation till Laos och Thailand för att kontrollera det påstådda kringgåendet av antidumpningstullar på tändare som importerats från Laos till Europeiska unionen under perioden 2004–2007 (nedan kallat kontrollbesöket). EU-delegationen bestod av tjänstemän från Olaf och tullmyndigheterna i Republiken Tjeckien, Tyskland och Förenade kungariket, de tre medlemsstater som i första hand ansågs vara berörda av denna trafik.

33. Under kontrollbesökets gång, den 15 november 2007, upprättade och undertecknade deltagarna i EU-delegationen och de laotiska myndigheterna det godkända gemensamma protokollet (nedan kallat det gemensamma protokollet).[21] I protokollet beskrevs bakgrunden till kontrollbesöket och delegationens slutsatser och det innehöll en rad bilagor.

34. I det gemensamma protokollet hänvisades särskilt till den förundersökning som de laotiska myndigheterna hade genomfört före kontrollbesöket, där det konstaterades att 96 av de 110 sändningar som fanns upptagna på förteckningen över EU:s import var återexport av importerade kinesiska tändare, medan de återstående 14 sändningarna bestod av tändare med ursprung i Laos. Detta protokoll innehöll även ytterligare upplysningar och dokumentation som erhållits från de laotiska myndigheterna och vid besöket i Baides lokaler i Laos. Där angavs vidare att man hade kommit överens om att de laotiska myndigheterna även skulle kontrollera några ytterligare sändningar som identifierats under kontrollbesökets gång och att EU-delegationen skulle lämna in en ny begäran till vissa myndigheter i Laos om att söka rätt på tulldeklarationer för alla berörda sändningar.

35. Efter det att kontrollbesöket hade avslutats gick Olaf med på att överlämna de bevisuppgifter som samlats in under resan till Republiken Tjeckien i början av år 2008. Olaf dröjde emellertid med att överlämna sin rapport, till vilken bevisuppgifterna var fogade.

36. Den 6 maj 2008 upphörde Baide med sin verksamhet i Republiken Tjeckien.

37. Den 30 maj 2008 avgav Olaf en rapport om kontrollbesöket (nedan kallad Olafs rapport). Rapporten innehöll en sammanfattning av kontrollbesöket, resultaten och Olafs rekommendationer och åtföljdes av bevisuppgifter som samlats in under kontrollbesöket.

38. I Olafs rapport sammanfattades särskilt den information som erhållits under kontrollbesöket och där angavs att de uppgifter som fanns tillgängliga i Laos tillsammans med de uppgifter som medlemsstaterna tillhandahållit gjorde det möjligt för Olaf att upprätta en fullständig

[21] Godkänt gemensamt protokoll, Vientiane den 15 november 2007, ”Community Mission of administrative co-operation for the Verification of origin of flint operated lighters exported from Lao P.D.R. to the European Community” (”Gemenskapsuppdrag om administrativt samarbete för kontroll av ursprunget för tändare med tändsten som exporteras från Lao P.D.R. till Europeiska gemenskapen”), Lao P.D.R. den 6–16 november 2007.

verifieringskedja för 67 sändningar som importerats till EU. I rapporten drogs slutsatsen att Baide hade importerat tändare från Kina till Laos och återexporterat dem via Thailand till Europeiska unionen och därigenom hade undgått antidumpningstull.

39. I Olafs rekommendationer i denna rapport angavs i relevanta delar: ”Den under kontrollbesöket fastställda bevisningen för att de aktuella varorna har ursprung i Kina räcker för att medlemsstaterna ska kunna inleda ett administrativt förfarande för efterbeskattning.”

40. Republiken Tjeckien delgavs Olafs rapport den 9 juli 2008.

41. Den 4 augusti 2008 mottog Republiken Tjeckien en tjeckisk språkversion av Olafs rapport som svar på sin begäran.

42. Den 11 augusti 2008 höll de tjeckiska myndigheterna ett möte angående vilka åtgärder som skulle vidtas. Samma dag genomförde de tjeckiska myndigheterna en inspektion av Baides lokaler i Prag och upptäckte att bolaget hade avregistrerats och flyttat ut den 6 maj 2008.

43. Med början i september 2008 vidtog de tjeckiska myndigheterna, med begränsad framgång, åtgärder för att jämka och driva in tull i 28 fall avseende tändare som Baide importerat till Tjeckien och som övergått till fri omsättning mellan den 26 september 2005 och den 1 mars 2007.

44. Mellan den 22 september 2008 och den 18 februari 2009 fastställde Republiken Tjeckien den tull som Baide var skyldigt att betala och bokförde belopp motsvarande fastställda men ännu inte uppburna anspråk i B-räkenskaperna i enlighet med artikel 6.3 b i förordning nr 1150/2000.

45. Den 10 december 2008 lämnade Olaf en slutlig ärenderapport om utredningen om import av tändare från Laos under perioden 2004–2006 (nedan kallad Olafs slutrapport). I Olafs slutrapport sammanfattades bakgrunden till och resultaten av kontrollbesöket. Den innehöll vidare Olafs rättsliga bedömning och slutsatser.

46. Mellan november 2013 och november 2014 skickade Republiken Tjeckien rapporter till kommissionen angående de 28 fall där nämnda medlemsstat ansåg att den borde fritas från skyldigheten att ställa dessa belopp till kommissionens förfogande i enlighet med artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 då de visat sig vara omöjliga att uppbära.

47. Efter en del informationsutbyte sände kommissionen den 20 januari 2015 en skrivelse till Republiken Tjeckien, i vilken den redogjorde för sin ståndpunkt att de villkor som uppställs i artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 inte var uppfyllda i de 28 fallen. Kommissionen begärde att nämnda medlemsstat skulle kreditera dess konto med ett belopp på 53 976 340 tjeckiska koruny (CZK) (cirka 2 112 708 euro).

48. Den 17 mars 2015 gjorde Republiken Tjeckien, efter att ha rest invändningar mot kommissionens ståndpunkt, en överföring av 75 procent av detta belopp (40 482 255 CZK, eller cirka 1 584 531 euro) till kommissionens konto, efter avdrag för uppbördskostnader på 25 procent. [22]

[22] Den 22 december 2016 gjorde Republiken Tjeckien därefter en andra betalning om 5 procent av nämnda belopp till kommissionen, vilket motsvarade en minskning av avdraget för uppbördskostnaderna från 25 procent till 20 procent, till följd av en retroaktiv ändring av den tillämpliga unionslagstiftningen. Republiken Tjeckien återkallade senare sitt yrkande om återbetalning av detta tilläggsbelopp och det är således inte omtvistat i förevarande mål. Se punkterna 15 och 29 i den överklagade domen.

C. Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

49. Den 16 mars 2020 väckte Republiken Tjeckien talan vid tribunalen grundad på att Europeiska unionen hade gjort en obehörig vinst och yrkade återbetalning av detta belopp.

50. Konungariket Nederländerna och Republiken Polen intervenerade till stöd för Republiken Tjeckiens yrkanden.

51. Genom den överklagade domen biföll tribunalen Republiken Tjeckiens talan vad gällde en del av detta belopp.

52. För det första fann tribunalen att Republiken Tjeckien kunde åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 för att bli befriad från sin skyldighet att ställa de ifrågavarande beloppen till kommissionens förfogande, oavsett om denna medlemsstat hade underlåtit att bokföra beloppen i B-räkenskaperna inom den frist som föreskrivs i artikel 6.3 b i förordningen eller inte. Tribunalen ansåg även att Republiken Tjeckien hade bokfört beloppen i rätt tid, eftersom dessa frister skulle beräknas från det datum då anspråken faktiskt fastställdes, och inte från det datum då de borde ha fastställts (punkterna 85–93 i den överklagade domen).

53. För det andra konstaterade tribunalen att Republiken Tjeckien var i stånd att fastställa de tullar som Baide var skyldigt att betala först efter att ha mottagit Olafs rapport, och att denna medlemsstat inte var skyldig att göra detta så snart kontrollbesöket hade avslutats. Tribunalen ansåg att Republiken Tjeckien inte kunde klandras för att ha inväntat denna rapport eller för att inte ha begärt att få in de bevisuppgifter som inhämtats vid kontrollbesöket innan dess, eftersom Olaf hade åtagit sig att översända dessa bevisuppgifter redan i början av år 2008, men dröjde med att göra detta, och eftersom Olaf var bäst lämpad att analysera och kontrollera dessa bevisuppgifter (punkterna 94–126 i den överklagade domen).

54. För det tredje slog tribunalen fast att det faktum att Baide hade upphört med sin verksamhet i Republiken Tjeckien utgjorde ett skäl som inte kunde tillskrivas denna medlemsstat i enlighet med artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000, som befriade denna medlemsstat från skyldigheten att ställa de omtvistade beloppen till förfogande, eftersom det inte längre var möjligt att utmäta någon egendom inom dess territorium (punkterna 127–137 i den överklagade domen).

55. För det fjärde ansåg tribunalen emellertid att Republiken Tjeckien enligt unionsrätten hade en skyldighet att ställa en säkerhet för uppbörden av de antidumpningstullar som Baide var skyldigt att betala från och med antagandet av riskprofilen den 22 mars 2006. Mot denna bakgrund slog tribunalen fast att det förelåg en obehörig vinst för unionen i 12 av de 28 fall av import som ägde rum före detta datum, men inte i de 16 fall som ägde rum därefter (punkterna 145–196 i den överklagade domen).

D. Förfarandet vid EU-domstolen

56. Kommissionen har genom sitt överklagande, som ingavs den 22 juli 2022, yrkat att EU-domstolen ska upphäva den första punkten i domslutet i den överklagade domen, ogilla målet och förplikta Republiken Tjeckien att ersätta rättegångskostnaderna, eller, i andra hand, återförvisa målet till tribunalen för avgörande av de grunder som ännu inte har prövats, varvid frågan om rättegångskostnaderna ska anstå.

57. I sitt svaromål, som ingavs den 8 november 2022, har Republiken Tjeckien yrkat att EU-domstolen ska avvisa överklagandet eller, i andra hand, ogilla det då det saknar stöd och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

58. Kommissionen och Republiken Polen har även ingett en replik den 13 mars 2023 respektive en duplik den 21 april 2023.

59. Konungariket Belgien och Republiken Polen har yrkat att EU-domstolen ska avslå överklagandet och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

60. Genom beslut av domstolens ordförande av den 13 februari 2023 tilläts Konungariket Nederländerna att intervenera till stöd för Republiken Tjeckien.

61. Förhandling hölls den 10 januari 2024, vid vilken kommissionen, Republiken Tjeckien samt den belgiska, den nederländska och den polska regeringen yttrade sig muntligt.

III. Bedömning

62. Möjligheten att väcka talan mot unionen om obehörig vinst har utvecklats av EU-domstolen under rubriken unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar. [23]

63. För att vinna framgång med en sådan talan måste Republiken Tjeckien, i egenskap av klagande, kunna styrka att unionen gjort en vinst utan giltig rättslig grund och att den gjort en förlust med anledning av nämnda vinst. [24]

64. I förevarande mål är det ostridigt att unionen berikats medan Republiken Tjeckien utarmats i motsvarande mån, eftersom denna medlemsstat betalade in det omtvistade beloppet avseende unionens egna medel, även om den var oenig med kommissionen om dess skyldighet att göra detta. Kärnfrågan i förevarande tvist är snarare huruvida det fanns en giltig rättslig grund för denna betalning.

65. Om Republiken Tjeckien med framgång kan åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000, så finns det ingen giltig rättslig grund för att kräva betalning. Europeiska unionen har då gjort en obehörig vinst och är skyldig att återbetala det ifrågavarande beloppet.

66. Tribunalen fann att Republiken Tjeckien kunde åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 i syfte att kräva återbetalning av en del av det belopp som krediterats unionens egen budget.

[23] I domen av den 16 december 2008, Masdar (UK)/kommissionen (C-47/07 P, EU:C:2008:726, punkterna 44–50), erkände EU-domstolen för första gången att det måste finnas möjlighet att väcka talan mot unionen om obehörig vinst för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd. I sin dom av den 9 juli 2020, Republiken Tjeckien/kommissionen (C-575/18 P, EU:C:2020:530, särskilt punkterna 81–84), ansåg EU-domstolen att en sådan talan kunde väckas i en situation sådan som den i förevarande mål. Se Bačić Selanec, N., ”A (more) complete system of remedies”: Effective judicial protection of EU Member States in *Czech Republic* v. *Commission*”, *Common Market Law Review*, vol. 49, nr 1, 2022, s. 171. Se även, mer allmänt, Nowak, J., ”On the incompleteness of the system of remedies established by the EU Treaties and how to proceed”, *EU Law Live Weekend Edition*, nr 21, 2020.

[24] Dom av den 9 juli 2020, Republiken Tjeckien/kommissionen (C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkterna 82 och 83).

67. I sitt överklagande har kommissionen gjort gällande att Republiken Tjeckien fastställde och bokförde beloppen för sent och därför inte kan åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000. Denna medlemsstat kan därför inte fritas från sin skyldighet att ställa samtliga omtvistade belopp till kommissionens förfogande, och inga belopp ska återbetalas.

68. Kommissionen har åberopat två grunder till stöd för sitt överklagande. Den första grunden avser att tribunalen gjort en felaktig tolkning av artikel 6.3 och artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000. Den andra grunden avser att tribunalen gjort en felaktig tolkning av artikel 2.1 och artikel 17.1 i förordning nr 1150/2000, jämförda med artikel 217.1 i tullkodexen och artikel 325 FEUF.

69. Genom den första grunden ifrågasätts i huvudsak tribunalens slutsats att en medlemsstat kan åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 även om bokföringen i B-räkenskaperna i enlighet med artikel 6.3 b i nämnda förordning skedde för sent. Genom den andra grunden ifrågasätts nämnda domstols bedömning att Republiken Tjeckien gjorde bokföringen i rätt tid, eftersom den hade rätt att invänta Olafs rapport.

70. Republiken Tjeckien har, med stöd av den belgiska, den nederländska och den polska regeringen, yrkat att kommissionens överklagande ska avvisas eller, i vart fall, ogillas för att det saknar stöd.

71. Jag kommer först att förklara varför jag anser att domstolen bör avfärda de argument som Republiken Tjeckien har åberopat till stöd för att överklagandet ska avvisas (A). Jag kommer därefter att visa varför jag anser att den första (B) och den andra (C) grunden för överklagandet är välgrundade.

A. Huruvida talan kan tas upp till prövning

72. Republiken Tjeckien har gjort gällande att överklagandet inte kan tas upp till prövning på någon av de båda anförda grunderna, eftersom de inte uppfyller de processuella kraven såsom de tolkats i EU-domstolens praxis såvitt avser klarheten och precisionen i överklagandet och angivelsen av de punkter på vilka den överklagade domen ifrågasätts.[25] Denna medlemsstat har även gjort gällande att vissa av kommissionens argument är nya och inte har prövats inom ramen för förfarandet vid tribunalen.[26] Såsom Republiken Tjeckien betonade vid förhandlingen ändrade kommissionen sin ståndpunkt och anförde nya argument grundade på det gemensamma protokollet, vilka den inte hade åberopat inför tribunalen.

73. Enligt min mening kan Republiken Tjeckiens argument inte godtas.

74. I motsats till från vad nämnda medlemsstat har gjort gällande, anges det, för det första, i båda grunderna för överklagandet exakt vilka punkter i den överklagade domen som ifrågasätts och skälen till varför dessa punkter enligt kommissionen bygger på en felaktig rättstillämpning, vilket gör det möjligt för EU-domstolen att utöva sin befogenhet att kontrollera att de är lagenliga.

[25] Se, i detta hänseende, exempelvis dom av den 20 september 2016, Ledra Advertising m.fl./kommissionen och ECB (C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, punkt 35), och dom av den 8 november 2022, Fiat Chrysler Finance Europe/kommissionen (C-885/19 P och C-898/19 P, EU:C:2022:859, punkt 52).

[26] Se, exempelvis, dom av den 30 januari 2019, Belgien/kommissionen (C-587/17 P, EU:C:2019:75, punkterna 39 och 40), och dom av den 9 december 2020, Groupe Canal +/kommissionen (C-132/19 P, EU:C:2020:1007, punkt 28), för rättspraxis som bekräftar att EU-domstolen inte får pröva nya grunder i ett mål om överklagande.

75. För det andra har kommissionen, i motsats till vad Republiken Tjeckien har anfört, inte åberopat några nya grunder i överklagandet. I detta hänseende framgår det klart av punkterna 94, 95 och 104 i den överklagade domen, liksom av kommissionens och Republiken Tjeckiens skriftliga inlagor i förfarandet vid tribunalen,[27] att kommissionen grundade sig på det gemensamma protokollet för att inför tribunalen göra gällande att Republiken Tjeckien hade tillräckliga uppgifter för att fastställa tullskulden så snart kontrollbesöket hade avslutats. I den mån kommissionen genom sina argument i överklagandet vill visa att tribunalen gjorde en felaktig bedömning när den fann att Republiken Tjeckien kunde avvakta med att fastställa beloppen till dess att Olafs rapport hade överlämnats, utgör dessa argument en utvidgning av en grund som åberopades vid tribunalen och inte en ny grund som åberopas för första gången i samband med överklagandet.

76. Jag anser därför att överklagandet kan tas upp till prövning.

B. Den första grunden för överklagandet

77. Kommissionen har som första grund för överklagandet gjort gällande att tribunalen i punkterna 85–93 i den överklagade domen gjorde en felaktig tolkning av artikel 6.3 och artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000.

78. Kärnan i kommissionens argument är att tribunalen gjorde en felaktig bedömning när den ansåg att en medlemsstat kunde åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 även om den hade bokfört anspråken i B-räkenskaperna enligt artikel 6.3 i nämnda förordning för sent.

79. Republiken Tjeckien har, med stöd av den belgiska, den nederländska och den polska regeringen, gjort gällande att kommissionens tolkning av förhållandet mellan artikel 6.3 b och artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 saknar stöd i dessa bestämmelsers ordalydelse och syften. Enligt dessa medlemsstater kan ett försenat införande i B-räkenskaperna inte automatiskt leda till att en medlemsstat inte kan åberopa artikel 17.2 i nämnda förordning. Detta skulle strida mot unionslagstiftarens avsikt med denna bestämmelse.

80. Enligt min mening beror tolkningen av förhållandet mellan artikel 6.3 b och artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 på bestämningen av när införandet av ett anspråk ska anses ha gjorts för sent. Om förseningen beror på att medlemsstaten själv har underlåtit att bokföra anspråket i tid, finns det ingen anledning att tillåta den medlemsstaten att åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000. Enligt sistnämnda bestämmelse kan en medlemsstat fritas från skyldigheten att kreditera unionens budget endast om skulden visar sig vara omöjlig att uppbära på grund av skäl som inte kan tillskrivas den medlemsstaten.[28]

[27] Jag hänvisar i detta avseende till kommissionens svaromål (punkterna 70–72), Republiken Tjeckiens replik (punkterna 50 och 52), kommissionens duplik (punkterna 36, 37, 40 och 44), kommissionens yttrande över Konungariket Belgiens interventionsinlaga (punkt 19), kommissionens yttrande över Republiken Polens interventionsinlaga (punkterna 7, 10 och 16) och Republiken Tjeckiens yttrande över Konungariket Belgiens interventionsinlaga (punkt 18).

[28] En sådan ståndpunkt stöds av rättspraxis enligt vilken en medlemsstat som underlåter att fastställa unionens anspråk på egna medel och att ställa motsvarande belopp till kommissionens förfogande, utan att något av villkoren i artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 är uppfyllt, åsidosätter sina skyldigheter enligt unionsrätten. Se, exempelvis, dom av den 15 november 2005, kommissionen/Danmark (C-392/02, EU:C:2005:683, punkt 68), och dom av den 9 juli 2020, Republiken Tjeckien/kommissionen (C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 67).

81. Jag kommer först att analysera frågan om när en medlemsstat ska anses ha krediterat ett anspråk för sent och därmed ha åsidosatt artikel 6.3 i förordning nr 1150/2000. Jag kommer därefter att övergå till att behandla förhållandet mellan artikel 6.3 och artikel 17.2 i nämnda förordning och undersöka huruvida ett försenat införande hindrar en medlemsstat från att åberopa artikel 17.2 i samma förordning för att bli befriad från sina skyldigheter.

1. När är en medlemsstat försenad med att bokföra anspråk?

82. Enligt kommissionen har införandet skett för sent om det har gjorts efter utgången av en frist som beräknas med utgångspunkt i den tidpunkt då medlemsstaten *borde ha fastställt* anspråket. Republiken Tjeckien och de intervenerande medlemsstaterna anser däremot att fristen för bokföring av anspråken kan börja löpa först från och med den tidpunkt då medlemsstaten *faktiskt fastställde* anspråket.

83. Till att börja med framgår det klart av ordalydelsen i förordning nr 1150/2000 och av EU-domstolens praxis att det finns ett nära samband mellan fastställandet och krediteringen av anspråk.[29]

84. Det följer av ordalydelsen i artikel 6.3 a i förordning nr 1150/2000 att anspråken ska bokföras på lämpligt konto senast den första arbetsdagen efter den nittonde dagen i den andra månad som följer efter den *månad under vilken anspråket fastställs*. Fristen för att bokföra ett anspråk börjar således löpa från och med den tidpunkt då anspråket fastställs.

85. Om medlemsstaten under denna tidsfrist uppbär tullarna eller säkerhet ställs för dem, så ska sådana anspråk bokföras i A-räkenskaperna. Om medlemsstaten däremot inte lyckas driva in skulden eller om skulden bestrids, så ska sådana anspråk bokföras i B-räkenskaperna. Från och med den tidpunkt då anspråket bokförs i B-räkenskaperna ska medlemsstaten i enlighet med artikel 17.1 i förordning nr 1150/2000 vidta alla nödvändiga åtgärder för att försöka driva in skulden och ställa motsvarande belopp till kommissionens förfogande.

86. *Fristen för att bokföra* anspråken i antingen A-räkenskaperna eller B-räkenskaperna är densamma och börjar löpa *från och med den månad under vilket anspråket fastställs*. Denna frist är således avhängig artikel 2 i förordning nr 1150/2000, i vilken det stadfästs när anspråken ska anses fastställda.

87. Jag erinrar om att det i artikel 2.1 i förordning nr 1150/2000 föreskrivs att anspråken på egna medel ska anses fastställda ”så snart som villkoren i tullföreskrifterna uppfyllts i fråga om bokföring av anspråksbeloppet och underrättelse till den betalningsskyldige om beloppet”. I artikel 217.1 i tullkodexen, i den lydelse som var tillämplig vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna, föreskrivs i sin tur att tullen ska ”av tullmyndigheterna beräknas *så snart de fått nödvändiga uppgifter*”.[30]

[29] Enligt rättspraxis finns det ”ett oupplösligt samband” mellan skyldigheten att fastställa unionens egna medel, skyldigheten att inom föreskrivna frister kreditera dessa medel på kommissionens konto och skyldigheten att betala dröjsmålsränta. Se, exempelvis, dom av den 21 september 1989, kommissionen/Grekland (68/88, EU:C:1989:339, punkt 17), och dom av den 8 mars 2022, kommission/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 399).

[30] Min kursivering. Se punkt 16 i förevarande förslag till avgörande och tillhörande fotnot.

88. Enligt rättspraxis ska således ett anspråk anses fastställt så snart som medlemsstatens tullmyndigheter *har möjlighet* att dels *beräkna det tullbelopp* som följer av en tullskuld, dels *fastställa vem som är gäldenär*.[31]

89. Av vad som angetts ovan följer att en medlemsstat ska anses vara försenad med att bokföra anspråket i de relevanta räkenskaperna (A eller B), och därmed bryter mot artikel 6.3 i förordning nr 1150/2000, om den fastställt anspråket för sent. Medlemsstaten är i sin tur försenad med att fastställa anspråket om den hade nödvändiga uppgifter (för att beräkna beloppet och fastställa vem som är gäldenären), men inte gjorde det.

90. Ordalydelsen och systematiken i förordning nr 1150/2000 talar följaktligen för att den korrekta tolkningen är den som kommissionen har föreslagit, nämligen att en medlemsstat är försenad med att bokföra anspråken om den har missat tidsfristen, vilken beräknas från och med den tidpunkt då den borde ha fastställt dessa anspråk, och inte från den tidpunkt då den faktiskt fastställde dem.

91. Den polska regeringen har hävdat att ett sådant synsätt möjliggör godtyckliga beslut. Enligt denna medlemsstat skulle ett hypotetiskt datum då de nationella myndigheterna borde ha fastställt tullskulden vara praktiskt omöjligt att iaktta.

92. Jag håller inte med den polska regeringen om att avgörandet av när medlemsstaten borde ha fastställt anspråket är godtyckligt. Det grundar sig på huruvida myndigheterna i medlemsstaten hade tillgång till nödvändiga uppgifter (i fråga om belopp och gäldenär) vid den tidpunkt då det görs gällande att medlemsstaten borde ha fastställt anspråket. Om medlemsstaten inte hade, och inte heller kunde ha haft, tillgång till nödvändiga uppgifter, var medlemsstaten inte skyldig att fastställa anspråket, eftersom denna skyldighet uppkommer först när medlemsstaten har nödvändiga uppgifter.

93. Om det emellertid kan visas att en medlemsstat hade eller, om den hade agerat proaktivt, hade kunnat ha alla nödvändiga uppgifter, men inte agerade, har fastställandet, och därmed även bokföringen, av anspråket skett för sent. Om medlemsstaten förhöll sig passiv vad gällde att inhämta nödvändiga uppgifter, så kan den inte hävda att den inte kunde fastställa anspråket tidigare.

94. En sådan tolkning är förenlig med behovet av en strikt tolkning av medlemsstaternas skyldigheter vid fastställande och bokföring av unionens anspråk på egna medel på grund av ömtåligheten hos unionens system för egna medel, vilket är helt beroende av medlemsstaternas proaktiva samarbete.[32]

95. Tolkningen att fristen för en medlemsstats skyldighet att bokföra anspråk på egna medel ska beräknas från och med den tidpunkt då anspråken borde ha fastställts, och inte från den tidpunkt då de faktiskt fastställdes, har också från ett tidigt skede haft stöd i rättspraxis.[33] EU-domstolen har

[31] Se, exempelvis, dom av den 15 november 2005, kommissionen/Danmark (C-392/02, EU:C:2005:683, punkterna 58–61 och 68), och dom av den 1 juli 2010, kommissionen/Tyskland (C-442/08, EU:C:2010:390, punkt 76).

[32] Se, i detta hänseende, förslag till avgörande av generaladvokat Geelhoed i målet kommissionen/Danmark (C-392/02, EU:C:2005:142, punkt 58). Se även förslag till avgörande av generaladvokat Darmon i målet kommissionen/Italien (54/87, ej publicerat, EU:C:1988:537, punkt 4), och förslag till avgörande av generaladvokat Ruiz-Jarabo Colomer i de förenade målen kommissionen/Finland. (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 och C-239/06, EU:C:2009:67, punkt 94).

[33] Se, exempelvis, dom av den 10 januari 1980, kommissionen/Italien (267/78, EU:C:1980:6, punkt 15). För en översikt över rättspraxis på området, se förslag till avgörande av generaladvokat Geelhoed i målet kommissionen/Danmark (C-392/02, EU:C:2005:142, särskilt punkterna 53–59).

i detta avseende slagit fast att även om ett misstag som har begåtts av tullmyndigheterna i en medlemsstat kan leda till att gäldenären inte behöver erlägga det ifrågavarande tullbeloppet, påverkar detta misstag inte den berörda medlemsstatens skyldighet att, inom ramen för tillhandahållande av egna medel, betala den tull som *skulle ha fastställts*.[34] Dessutom fann EU-domstolen nyligen i domen i målet kommissionen/Förenade kungariket[35] att Förenade kungariket inte hade bokfört samtliga utestående tullar och därför inte heller hade fastställt eller ställt till kommissionens förfogande samtliga egna medel avseende denna import vid den tidpunkt då detta *borde ha skett*.[36]

96. När det gäller frågan om när en medlemsstat ska anses vara försenad med att bokföra anspråk föreslår jag därför att EU-domstolen ska godta kommissionens tolkning att fristen för att bokföra ett anspråk börjar löpa vid den tidpunkt då medlemsstaten borde ha fastställt anspråket, och inte vid den tidpunkt då den faktiskt fastställde det.

2. Kan en medlemsstat åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 om den bokförde anspråket för sent?

97. Till stöd för sitt argument att en medlemsstat inte kan åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 om den fastställt och bokfört ett anspråk för sent har kommissionen åberopat domen i målet kommissionen/Italien.[37] Kommissionen anser att det följer av nämnda dom att artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 är tillämplig endast om hela tullförfarandet har genomförts i enlighet med unionsrätten och fristerna för att fastställa och bokföra tullen i B-räkenskaperna således har iakttagits.

98. Republiken Tjeckien, som stöds av den belgiska, den nederländska och den polska regeringen, har gjort gällande att domen i målet kommissionen/Italien inte är tillämplig i förevarande mål, eftersom den hade sin grund i andra omständigheter.

99. Jag är benägen att hålla med dessa medlemsstater om att den slutsats som kommissionen förespråkar inte följer direkt av domen i målet kommissionen/Italien.

100. Denna dom hade sin grund i att de italienska tullmyndigheterna hade beviljat tillstånd i strid med unionens tullagstiftning, vilket ledde till att egna medel på över 22 miljoner euro förskingrades. Republiken Italien bokförde nämnda belopp i B-räkenskaperna i enlighet med artikel 6.3 b i förordning nr 1150/2000 och försökte sedan åberopa artikel 17.2 i förordningen på den grunden att överträdelsen inte kunde tillskrivas denna medlemsstat.[38]

101. EU-domstolen fann att Republiken Italien hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter genom att underlåta att tillhandahålla kommissionen de omtvistade beloppen. I synnerhet slog EU-domstolen i punkt 65 i domen i målet kommissionen/Italien fast, att möjligheten för en

[34] Se, exempelvis, dom av den 15 november 2005, kommissionen/Danmark (C-392/02, EU:C:2005:683, punkt 63), dom av den 19 mars 2009, kommissionen/Italien (C-275/07, EU:C:2009:169, punkt 100), dom av den 17 mars 2011, kommissionen/Portugal (C-23/10, ej publicerad, EU:C:2011:160, punkt 60), och dom av den 3 april 2014, kommissionen/Förenade kungariket (C-60/13, ej publicerad, EU:C:2014:219, punkt 45).

[35] Dom av den 8 mars 2022, kommissionen/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 347).

[36] Generaladvokat Geelhoed påpekade även i sitt förslag till avgörande i målet kommissionen/Danmark (C-392/02, EU:C:2005:142, punkt 56) att det skulle vara oförenligt med systemet för unionens egna medel om det skulle vara avgörande när anspråken faktiskt fastställdes i stället för när de skulle ha fastställts.

[37] Dom av den 8 juli 2010 (C-334/08, EU:C:2010:414) (nedan kallad domen i målet kommissionen/Italien).

[38] Se domen i målet, punkterna 13–19.

medlemsstat att befrias från sin skyldighet att ställa fastställda anspråk till kommissionens förfogande inte bara förutsätter att villkoren i artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 är uppfyllda, utan även att dessa anspråk korrekt har angivits i B-räkenskaperna. Såsom EU-domstolen förklarade i punkt 68 i nämnda dom innebär bokföringen i B-räkenskaperna att det föreligger en speciell situation. EU-domstolen gjorde därför följande bedömning i punkt 69 i samma dom: ”För att under dessa omständigheter kunna dra fördel av en sådan speciell situation är det nödvändigt att medlemsstaterna har angett de fastställda anspråken i B-räkenskaperna *i enlighet med unionsrätten*”.[39]

102. På grundval av detta konstaterade EU-domstolen att om de nationella myndigheternas agerande hade varit förenligt med unionsrätten skulle anspråken ha fastställts och angetts i A-räkenskaperna. Republiken Italien kunde således inte göra gällande att villkoren för ett upptagande i B-räkenskaperna var uppfyllda, eftersom denna stat själv genom att inte fastställa anspråken har förorsakat att förutsättningarna för tillämpning av artikel 6.3 b i förordning nr 1150/2000 uppstod. Eftersom de italienska myndigheterna i strid med gällande regler har angivit anspråken på egna medel i B-räkenskaperna, kunde bestämmelserna i artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 inte tillämpas på dem.[40]

103. Enligt min mening rörde därför domen i målet kommissionen/Italien en situation där artikel 17.2 i förordning (EG) nr 1150/2000 inte ansågs var tillämplig på grund av att anspråken felaktigt hade bokförts i B-räkenskaperna trots att de borde ha tagits upp i A-räkenskaperna, och inte på grund av att anspråken hade bokförts i B-räkenskaperna för sent.[41]

104. I förevarande fall är det inte säkert att Republiken Tjeckien hade kunnat föra in anspråken i A-räkenskaperna även om den hade fastställt anspråken tidigare. Det är högst troligt att den ändå skulle ha behövt bokföra anspråken i B-räkenskaperna. Det som emellertid gör att bokföringen i B-räkenskaperna skedde för sent är att denna medlemsstat förblev passiv vid den tidpunkt då det blev möjligt att inhämta de uppgifter som var nödvändiga för att fastställa anspråken.

105. I domen i målet kommissionen/Italien tog EU-domstolen inte specifikt ställning till frågan huruvida uttrycket ”i enlighet med unionsrätten”, i punkt 69 i den domen, även avsåg den situation som föreligger när ett anspråk bokförts i B-räkenskaperna på ett korrekt sätt, men själva bokföringen hade kunnat ske tidigare. Denna dom gör det således inte i sig möjligt att dra slutsatsen att ett försenat införande automatiskt hindrar en medlemsstat från att åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000.

106. Inriktningen i domen i målet kommissionen/Italien tyder dock på att en korrekt tolkning av förhållandet mellan artikel 6.3 och artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 är att en medlemsstat inte kan åberopa artikel 17.2 i nämnda förordning om den fastställt och bokfört anspråket för sent.

[39] Min kursivering.

[40] Se domen i målet kommissionen/Italien, punkterna 70–73. Se även förslag till avgörande av generaladvokat Kokott i målet kommissionen/Italien (C-334/08, EU:C:2010:187, punkterna 68–78, särskilt punkt 76) (”Ett upptagande i [B-räkenskaperna] kan nämligen inte bli aktuellt om det är medlemsstaten själv som har förorsakat att villkoren för ett upptagande i nämnda bokföring är uppfyllda. Detta överensstämmer med den rättsliga principen att ingen ska kunna dra nytta av sitt eget oegentliga handlande.”).

[41] Se även, i detta hänseende, dom av den 3 april 2014, kommissionen/Förenade kungariket (C-60/13, ej publicerad, EU:C:2014:219, särskilt punkterna 51–54), i vilken EU-domstolen hänvisade till punkterna 61 och 65 i domen i målet kommissionen/Italien för att dra slutsatsen att Republiken Italien inte kunde åberopa undantaget i artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 när nämnda medlemsstat inte hade bokfört anspråken i B-räkenskaperna över huvud taget.

107. Republiken Tjeckien har gjort gällande att en sådan tolkning av artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 skulle strida mot unionslagstiftarens avsikt att frita en medlemsstat från sin skyldighet när skälet till att det är omöjligt att uppbära tullen inte kan tillskrivas denna medlemsstat och den inte heller hade kunnat förhindra detta.

108. Som jag förstår det grundar sig avsikten bakom artikel 17.2 i förordning (EG) nr 1150/2000 på att tull är en direkt källa till intäkter för unionens budget, som ska betalas av importörerna och inte av medlemsstaterna. De sistnämnda är endast mellanhänder vid uppbörden av dessa intäkter. Om ansvaret för att det är omöjligt att uppbära tullskulden kan tillskrivas importören och inte importmedlemsstaten, så bör unionens budget därför bära förlusten.

109. Motsatsvis avser artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 inte en situation där ansvaret för att det är omöjligt att driva in skulden *kan* tillskrivas medlemsstaten, inbegripet på grund av att den brustit i proaktivt engagemang för att fastställa och uppbära skulden i tid.

110. Såsom redan har förklarats är det medlemsstaten som bär ansvaret för att tullskulden fastställs och bokförs i räkenskaperna för sent. Ett försenat fastställande innebär just att en medlemsstat inte har fastställt anspråket även om att den hade kunnat göra det. Medlemsstaten kan inte göra gällande att den inte kunde fastställa anspråket tidigare om den förblev passiv när det gällde att inhämta de nödvändiga uppgifterna.

111. En tolkning som innebär att en medlemsstat inte kan åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 om den fastställde och bokförde anspråket för sent strider därför inte mot lagstiftarens avsikt, såsom Republiken Tjeckien uppfattade den.

112. Såsom EU-domstolen har funnit kan en medlemsstat endast åberopa en sådan befrielse från sina skyldigheter som anges i artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000, vilken är av undantagskaraktär, av ett skäl som inte kan tillskrivas denna medlemsstat.[42] En så strikt tolkning av artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 motiveras av behovet av att ge medlemsstaterna incitament att proaktivt fastställa och uppbära unionens egna medel, eftersom dessa inkomster är helt beroende av medlemsstaternas samarbetsvilja (se även punkt 94 i detta förslag till avgörande).

113. Kommissionen har därutöver gjort gällande att om en medlemsstat skulle ha rätt att åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 även när den bar ansvaret för underlåtenheten att fastställa anspråket, så skulle detta få skadliga konsekvenser för unionens ekonomiska intressen.

114. Republiken Tjeckien och de intervenerande medlemsstaterna har anfört att det inte finns någon risk för att det uppstår några sådana skadliga konsekvenser, eftersom villkoren i artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 inte skulle vara uppfyllda om anledningen till att tullskulden inte uppbars var att de nationella myndigheterna fastställde tullarna för sent. Unionens budget skulle således inte lida någon förlust.

115. Det argument som dessa medlemsstater har anfört leder till slutsatsen att det saknar betydelse huruvida en medlemsstat får, eller inte får, åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 om den fastställt och bokfört anspråk för sent, eftersom medlemsstaten i en sådan situation inte skulle kunna fritas från sin skyldighet att ställa det ifrågavarande beloppet till

[42] Dom av den 8 mars 2022, kommissionen/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 381).

kommissionens förfogande. Frågan är då varför en medlemsstat, som fastställt ett anspråk senare än den borde ha gjort, alls skulle tillåtas att åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000, om det redan på förhand står klart att de villkor som uppställs i denna bestämmelse inte är uppfyllda.

116. Enligt min mening skulle det kunna undergräva effektiviteten i systemet för unionens egna medel om man godtog en tolkning som innebar att en medlemsstat skulle kunna åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 även om den var försenad, eftersom det skulle möjliggöra undantag från medlemsstaternas skyldighet att fastställa och bokföra anspråken i tid.

117. Som ett ytterligare argument mot den tolkning som kommissionen har föreslagit har den belgiska och den nederländska regeringen framhållit att de ändringar av unionslagstiftningen som senare införts genom artikel 13.2 i förordning 609/2014, som har ersatt artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000,[43] ger stöd åt ståndpunkten att ett försenat införande inte automatiskt kan hindra en medlemsstat från att åberopa en sådan befrielse.

118. Jag finner inte heller detta argument övertygande.

119. Genom artikel 13.2 i förordning 609/2014 introducerades ytterligare en situation där en medlemsstat kan fritas från sina skyldigheter i fråga om egna medel. Där föreskrivs, i relevanta delar, följande:

”Medlemsstaterna ska på samma sätt befrias från skyldigheten att ställa belopp som motsvarar *anspråk som fastställts enligt artikel 2* till kommissionens förfogande om de kan visa att ett fel som begåtts av medlemsstaten *efter fastställandet av dessa anspråk*, såsom sådana som lett till en försenad bokföring i de särskilda räkenskaperna, inte hade någon inverkan på det faktum att beloppet motsvarande anspråken enligt artikel 2 inte kunde uppbäras.”[44]

120. Såsom framgår av dess ordalydelse avser denna bestämmelse administrativa fel som begåtts *efter* det att anspråken fastställts på ett korrekt sätt. Denna bestämmelse förefaller således avse en annan situation än den som föreligger i förevarande mål, som avser huruvida fastställandet har skett i rätt tid.

121. Detta argument påverkar följaktligen inte slutsatsen att en medlemsstat som har fastställt och bokfört anspråk för sent inte kan åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000.

122. Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser jag därför att överklagandet ska bifallas såvitt avser den första grunden.

C. Den andra grunden för överklagandet

123. Kommissionen har som andra grund för överklagandet gjort gällande att tribunalen, i punkterna 94–126 i den överklagade domen, gjorde en felaktig tolkning av artikel 2.1 och artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000, jämförda med artikel 217.1 i tullkodexen och artikel 325 FEUF, genom att konstatera att Republiken Tjeckien hade rätt att invänta Olafs rapport innan den vidtog åtgärder för att fastställa och bokföra de ifrågavarande anspråken.

[43] Se fotnot 15 ovan.

[44] Min kursivering.

124. Enligt kommissionen var de bevisuppgifter som bifogats det gemensamma protokollet tillräckliga för att Republiken Tjeckien skulle kunna fastställa tullskulden så snart kontrollbesöket hade avslutats. Eftersom bevisuppgifterna inte begärdes in från Olaf så snart kontrollbesöket hade avslutats, fastställdes tullskulden för sent och de belopp som motsvarade denna skuld bokfördes för sent i B-räkenskaperna.

125. Republiken Tjeckien, som stöds av den belgiska, den nederländska och den polska regeringen, har anfört att den hade berättigade förväntningar på att Olaf skulle fullgöra sina åtaganden, i enlighet med principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 FEU, och inte kan lastas för Olafs dröjsmål. Enligt denna medlemsstat var Olaf medveten om att Republiken Tjeckien avvaktade Olafs bedömning och överlämnande av de bevisuppgifter som samlats in under kontrollbesöket. Republiken Tjeckien kan således inte klandras för att inte ha begärt in dessa bevisuppgifter tidigare.

126. Enligt min mening gjorde tribunalen en felaktig tolkning av tillämplig rätt när den fann att Republiken Tjeckien kunde invänta Olafs rapport för att fastställa unionens anspråk på egna medel under de omständigheter som föreligger i förevarande mål.

127. Såsom kommissionen har påpekat *är medlemsstaterna* enligt artikel 2.1 och artikel 17.1 i förordning nr 1150/2000, jämförda med artikel 217.1 i tullkodexen, *skyldiga* att så snart som möjligt vidta alla nödvändiga åtgärder för att fastställa unionens anspråk på egna medel.

128. Enligt artikel 325.1 FEUF, som kommissionen också har åberopat, *ankommer det på medlemsstaterna* att vidta nödvändiga åtgärder för att garantera en fullständig och effektiv uppbörd av dessa tullar och följaktligen av motsvarande anspråk på egna medel. [45]

129. Det följer av dessa bestämmelser att skyldigheten att fastställa anspråk åligger medlemsstaterna.

130. EU-domstolens praxis bekräftar denna ståndpunkt. EU-domstolen har funnit att ”det enligt det rådande rättsläget i unionsrätten *ankommer på medlemsstaterna* att administrera systemet för unionens egna medel och att det *endast är medlemsstaterna som ansvarar för denna administration*”. [46]

131. Det är riktigt att principen om lojalt samarbete förpliktar medlemsstaterna och Olaf att samarbeta med varandra. [47]

[45] Se, exempelvis, dom av den 5 juni 2018, Kolev m.fl. (C-612/15, EU:C:2018:392, punkterna 51 och 52), och dom av den 8 mars 2022, kommission/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkterna 346 och 359).

[46] Dom av den 8 mars 2022, kommissionen/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 345). Min kursivering.

[47] Enligt rättspraxis är artikel 17.1 i förordning nr 1150/2000 ett särskilt uttryck för principen om lojalt samarbete som stadfästs i artikel 4.3 FEU. Se dom av den 5 oktober 2006, kommissionen/Tyskland (C-105/02, EU:C:2006:637, punkt 87), och dom av den 5 oktober 2006, kommissionen/Belgien (C-377/03, EU:C:2006:638, punkt 93). Detsamma gäller för artikel 325.3 FEUF, där medlemsstaterna uppmanas att ”samordna sina åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen mot bedrägerier” genom att ”tillsammans med kommissionens organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de behöriga myndigheterna”. Se dom av den 8 mars 2022, kommissionen/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 261).

132. Den omständigheten att Olaf enligt tillämplig unionslagstiftning [48] ska lämna upplysningar till medlemsstaterna (och Europaparlamentet) och upprätta rapporter och att dessa rapporter utgör tillåten bevisning i medlemsstaterna påverkar dock inte det ansvar som åligger medlemsstaterna inom ramen för systemet med unionens egna medel.

133. Den omständigheten att Olaf inte överlämnade de nödvändiga uppgifterna till Republiken Tjeckien som utlovat är således ingen ursäkt för att denna medlemsstat underlät att agera proaktivt och begära in dessa uppgifter från Olaf.

134. Unionslagstiftningen om Olaf ger stöd för denna ståndpunkt.

135. I förordning nr 1073/1999 föreskrivs att ”[d]en balans och den ansvarsfördelning som råder mellan [unionen] och medlemsstaterna bör … bibehållas” och att nämnda förordning ”[inte] innebär … någon som helst inskränkning av medlemsstaternas behörighet och ansvar att vidta åtgärder för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot [unionens] ekonomiska intressen”. [49]

136. Dessutom anges det i artikel 10.1 i förordning nr 1073/1999 att Olaf ”*när som helst* till de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna [får] överlämna uppgifter som har inhämtats i samband med externa utredningar”. [50]

137. Likaså anges det i artikel 21.3 i förordning nr 515/97 att uppgifter som Olaf erhåller inom ramen för tjänsteresorna ska översändas till de nationella myndigheterna ”om de begär det”.

138. Allt detta talar för en tolkning som innebär en medlemsstat inte kan ursäkta sig med att den blev försenad för att den passivt avvaktade att Olaf skulle överlämna uppgifter.

139. Denna ståndpunkt bekräftas av rättspraxis. I domen i målet kommissionen/Förenade kungariket, [51] som rörde tullbedrägerier avseende textilier och skodon från Kina, slog EU-domstolen fast att Förenade kungariket bland annat hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt unionslagstiftningen om unionens egna medel att ställa traditionella egna medel till kommissionens förfogande. Eftersom det ankommer på medlemsstaterna att tillämpa unionens tullagstiftning, vilket de är ensamt ansvariga för, var Förenade kungariket, enligt EU-domstolen, skyldigt att tillämpa de lämpliga åtgärderna för att säkerställa att dessa värden fastställdes på ett korrekt sätt, och kunde därför inte dra fördel av sin egen passivitet för att

[48] Se, i detta hänseende, artiklarna 20 och 21 i rådets förordning (EG) nr 515/97 av den 13 mars 1997 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan dessa och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen (EGT L 82, 1997, s. 1), samt artikel 9 och skälen 13 och 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) (EGT L 136, 1999, s. 1). Sistnämnda förordning upphävdes senare genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 2013, s. 1).

[49] Skäl 3 och 21 i förordning nr 1073/1999. Liknande formuleringar återfinns i skälen 2 respektive 49 i förordning nr 883/2013. Se även skäl 2 i beslut 1999/352, där det återupprepas att ”[d]en balans och den ansvarsfördelning som råder mellan [unionen] och medlemsstaterna bör … behållas”.

[50] Min kursivering. Se även skäl 15 i förordning nr 1073/1999. Liknande formuleringar återfinns i artikel 12.1 respektive skäl 35 i förordning nr 883/2013.

[51] Se dom av den 8 mars 2022, kommissionen/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, särskilt punkterna 404 och 533).

motivera att den inte ställde de egna medlen till kommissionens förfogande. De uppgifter som Olaf hade gett kunde på sin höjd utgöra ett kompletterande verktyg, men kunde under inga omständigheter ersätta de uppgifter som det ålåg medlemsstaterna att erhålla. [52]

140. Detta föranleder mig att dra slutsatsen att Republiken Tjeckien inte, under de särskilda omständigheter som föreligger i förevarande mål, kan urskulda sig med att den fastställde och bokförde anspråken på egna medel för sent på grund av att den inväntade Olafs rapport innan den vidtog nödvändiga åtgärder för att fastställa den tull som Baide var skyldigt att betala.

141. Jag erinrar om det händelseförlopp som redovisats i punkterna 26–44 i förevarande förslag till avgörande:

– Republiken Tjeckien antog riskprofilen år 2006 och var således medveten om det misstänkta kringgåendet av unionens lagstiftning om antidumpningstullar.

– Kontrolluppdraget i november 2007 bekräftade förekomsten av tullbedrägeri och att de tjeckiska myndigheterna, såsom framgår av det gemensamma protokollet, under detta kontrollbesök fick kännedom om handlingar som styrkte att Baide hade kringgått unionens lagstiftning om antidumpningstullar såvitt avsåg ett stort antal importer av ficktändare.

– Tjeckien inväntade mottagandet av Olafs rapport i juli 2008 och den tjeckiska språkversionen i augusti 2008. Såsom Republiken Tjeckien bekräftade vid förhandlingen tog den inte kontakt med Olaf för att försöka få fram handlingarna tidigare. Republiken Tjeckien gjorde ingenting, eftersom Olaf hade lovat att uppgifterna skulle översändas.

– Republiken Tjeckien började vidta åtgärder först i augusti 2008, det vill säga cirka nio månader efter kontrollbesöket i november 2007.

– Republiken Tjeckien fastställde och bokförde unionens anspråk på egna medel först med början i september 2008, det vill säga nästan tio månader efter kontrollbesöket i november 2007.

142. Under dessa omständigheter kan det enligt min mening inte anses vara objektivt rimligt att en medlemsstat avvaktar i åtminstone nio månader efter att ha fått bekräftelse på att det förekommit bedrägeri.

143. Republiken Tjeckien fastställde och bokförde således faktiskt anspråken på unionens egna medel för sent enbart på grund av att den passivt väntade på att Olaf skulle tillhandahålla uppgifterna.

144. Detta är ingen ursäkt för att Olaf inte överlämnade de utlovade uppgifterna. Jag kan instämma i den belgiska regeringens argument att kommissionens tjänster, såsom Olaf, inte bör tillåtas att vara släpphänta vid utövandet av sina funktioner.

145. Den omständigheten att Olaf åsidosatt sina skyldigheter befriar dock inte medlemsstaten från dess egen skyldighet att vidta alla nödvändiga åtgärder för att i tid fastställa och bokföra anspråk på unionens egna medel.

[52] Se dom av den 8 mars 2022, kommissionen/Förenade kungariket (Bekämpning av bedrägerier i form av undervärdering) (C-213/19, EU:C:2022:167, särskilt punkterna 374, 377, 378 och 392–394). Se även punkt 322 i denna dom, där EU-domstolen slog fast att ”[d]e tullkontrollåtgärder som vidtas på unionsnivå syftar … till att stödja medlemsstaterna, men kan inte ersätta de åtgärder för att kontrollera och effektivt skydda unionens ekonomiska intressen som åligger medlemsstaterna”.

146. I motsats till vad Republiken Tjeckien har anfört är det irrelevant vilka åtaganden som Olaf har gjort, eftersom de inte kan ersätta medlemsstaternas skyldighet att vidta alla nödvändiga åtgärder.

147. Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser jag därför att överklagandet ska bifallas såvitt avser för den andra grunden.

IV. Konsekvenser

148. Enligt min mening finns det stöd för den första och den andra grunden för överklagandet. Följaktligen ska punkt 1 i domslutet i den överklagade domen upphävas.

149. Enligt artikel 61 första stycket andra meningen i domstolens stadga kan EU-domstolen, om den upphäver tribunalens avgörande, själv slutligt avgöra ärendet, om detta är färdigt för avgörande. Jag anser att så är fallet här.

150. Det följer av min bedömning av den första grunden för överklagandet att en medlemsstat inte kan åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 om den fastställer och bokför anspråk för sent. Det följer även av min bedömning av den andra grunden för överklagandet att Republiken Tjeckien, under de särskilda omständigheter som föreligger i förevarande mål, fastställde och bokförde de omtvistade anspråken för sent. Republiken Tjeckien kan således inte åberopa artikel 17.2 i förordning nr 1150/2000 för att bli befriad från sin skyldighet att ställa de omtvistade beloppen till kommissionens förfogande, och var skyldig att kreditera kommissionens konto. Det fanns således en giltig rättslig grund för betalningen och unionen har inte gjort någon obehörig vinst i förevarande mål. Jag föreslår därför att EU-domstolen ska ogilla den talan om att Europeiska unionen gjort en obehörig vinst som Republiken Tjeckien väckt vid tribunalen.

V. Rättegångskostnader

151. Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska EU-domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet bifalls och domstolen själv slutligt avgör saken.

152. Enligt artikel 138.1 i dessa rättegångsregler, som är tillämplig i mål om överklagande med stöd av artikel 184.1 däri, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Tjeckien ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Tjeckien har tappat målet, ska Republiken Tjeckien förpliktas att bära sina rättegångskostnader och ersätta kommissionens rättegångskostnader i första instans och i överklagandeförfarandet.

153. I artikel 140.1 i rättegångsreglerna, som med stöd av artikel 184.1 däri är tillämplig i mål om överklagande, föreskrivs vidare att medlemsstater och institutioner som har intervenerat ska bära sina rättegångskostnader. Följaktligen ska Konungariket Belgien och Republiken Polen förpliktas att bära sina rättegångskostnader i första instans och i överklagandeförfarandet, och Konungariket Nederländerna ska förpliktas att bära sina rättegångskostnader i överklagandeförfarandet.

VI. Förslag till avgörande

154. Mot bakgrund av vad som anförts ovan föreslår jag att EU-domstolen ska

– bifalla överklagandet, såvitt avser den första och den andra grunden,

– upphäva punkt 1 i domslutet i tribunalens dom av den 11 maj 2022, Republiken Tjeckien/kommissionen (T-151/20, EU:T:2022:281),

– ogilla den talan om att Europeiska unionen gjort en obehörig vinst som Republiken Tjeckien väckt vid tribunalen,

– förplikta Republiken Tjeckien att ersätta kommissionens rättegångskostnader i första instans och i överklagandeförfarandet, och

– förplikta Konungariket Belgien och Republiken Polen att bära sina rättegångskostnader i första instans och i överklagandeförfarandet, och förplikta Konungariket Nederländerna att bära sina rättegångskostnader i överklagandeförfarandet.